

**Recenzja osiągnięcia i dorobku naukowego
dr Moniki Stojek, prof. UŚ
w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk
społecznych, w dyscyplinie psychologia**

1. Podstawa przygotowania recenzji

Recenzję osiągnięcia i dorobku naukowego przygotowałam na podstawie Uchwały Rady Naukowej Instytutu Psychologii WNS Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach podjętej 26.11.2024, w której zostałam powołana na recenzentkę w postępowaniu w sprawie nadania Pani dr Monice Stojek stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie psychologia, wszczętym w dniu 23.09.2024.

Podstawą recenzji była dokumentacja przygotowana przez Habilitantkę, Panią dr Monikę Stojek, na którą składały się:

- wniosek z dnia 17.09.2024 o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie psychologia, określające osiągnięcie naukowe jako cykl publikacji naukowych pt. „Rozregulowane odżywianie w ujęciu Kryteriów Domeny Badawczej: Rozumienie procesów motywacyjno-emocjonalnych przez pryzmat uzależnień”,
- kopie dyplomów potwierdzających uzyskanie tytułu Master of Science (M.S.) i stopnia naukowego Doctor of Philosophy (Ph.D.),
- autoreferat,
- wykaz osiągnięć naukowych stanowiących znaczący wkład w rozwój określonej dyscypliny,
- cykl powiązanych tematycznie dziewięciu publikacji naukowych,
- wykaz publikacji stanowiących znaczny wkład w rozwój dyscypliny sprzed i po uzyskaniu stopnia doktora oraz rozdziałów książek naukowych niewchodzących w skład cyklu,

- kopie licencji psychologa i certyfikatu psychoterapeuty poznawczo-behawioralnego.

Złożona dokumentacja zawierała dane niezbędne do przygotowania recenzji zgodnie z ustawą z dn. 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 212).

2. Przebieg kariery naukowej Habilitantki

Pani dr Monika Stojek uzyskała tytuł Bachelor of Science (B.S.) z psychologii na Kennesaw State University w Kennesaw, Georgia, USA W 2006 roku. Pracę magisterską pt. „The effect of attention disengagement training on eating disorder symptoms in individuals with borderline personality disorder” obroniła na University of Georgia, Athens, Georgia, USA w 2010 roku, gdzie uzyskała tytuł M.S. z psychologii. Stopień Ph.D. został jej nadany w 2015 roku na University of Georgia na podstawie pracy doktorskiej pt. „Stress, cues, and relative reinforcing value of food: An addiction model of dysregulated eating”.

Po uzyskaniu stopnia doktora, realizowała staż podoktorski (lata 2015 – 2017) w Uniformed Services University i National Institute of Child Health and Human Development w Berthesda, Maryland, USA, gdzie współprowadziła badania w ramach dwóch grantów dotyczących efektywności interwencji dostarczanej przez aplikację telefoniczną i skuteczności terapii interpersonalnej w zapobieganiu napadowemu objadaniu się. Od 2021 roku zatrudniona jest na stanowisku adiunkta w Emory University School of Medicine, Atlanta, Georgia, USA, gdzie kształci psychiatrów i psychologów, współprowadzi lub kieruje programami skierowanymi do weteranów sił zbrojnych czy osób z mniejszości etnicznych. Od 2021 roku jest również zatrudniona na stanowisku profesorki uczelni i kierowniczki Laboratorium Traumatyzacji, Zdrowia i Odżywiania w Instytucie Psychologii Uniwersytetu Śląskiego, gdzie wykłada na studiach magisterskich i doktoranckich, pełni rolę promotorki prac magisterskich i promotorki pomocniczej prac doktorskich, a także kieruje grantem OPUS („Związek pomiędzy symptomami PTSD, zachowaniami żywieniowymi i zdrowiem fizycznym: Korelaty zapalne, kardiometaboliczne i psychofizjologiczne”).

W 2017 roku uzyskała licencję wykonywania zawodu psychologa klinicznego w USA (stan Georgia), a w 2021 roku certyfikat psychoterapeuty poznawczo-behawioralnego Amerykańskiego Zarządu Profesjonalnej Psychologii. Od 2022 roku pracuje klinicznie w Anxiety and Trauma Clinic of Atlanta.

Wcześniej, przed uzyskaniem stopnia doktora, prowadziła zajęcia na Uniwersytecie SWPS w Warszawie oraz na University of Georgia, gdzie była również stypendystką dwóch grantów, wykonawczynią w dwóch kolejnych grantach i kierowniczką projektu badawczego. W ramach rocznego stażu wymaganego do uzyskania stopnia doktora, pracowała w Medical College of Georgia i Veterans Administration Hospital, Augusta, Georgia, USA.

3. Ocena osiągnięcia naukowego Habilitantki

Habilitantka ubiega się o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie psychologia na podstawie osiągnięcia naukowego zatytułowanego „Rozregulowane odżywianie w ujęciu kryteriów domeny badawczej: Rozumienie procesów motywacyjno-emocjonalnych przez pryzmat uzależnień”, które tworzy cykl dziewięciu powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w latach 2017-2022. W recenzji będą stosowała tłumaczenia nazw zmiennych na język polski proponowane przez Habilitantkę w autoreferacie i odnosiła się do poszczególnych pozycji ocenianego osiągnięcia naukowego korzystając z poniżej przypisanej numeracji:

- [1] **Stojek, M. M.** & Murphy, C. M. (2022). Examination of individual differences in susceptibility to food addiction using Alcohol and Addiction Research Domain Criteria (AARDoC): Recent findings and directions for the future. *Current Addiction Reports*, 9, 334-343. <https://doi.org/10.1007/s40429-022-00433-8>
- [2] **Stojek, M.**, Shank, L. M., Vannucci, A., Bongiorno, D. M., Nelson, E. E., Waters, A. J., Engel, S. G., Boutelle, K. N., Pine, D. S., Yanovski, J. A., & Tanofsky-Kraff, M. (2018). A systematic review of attentional biases in disorders involving binge eating. *Appetite*, 123, 367-389. <https://doi.org/10.1016/j.appet.2018.01.019>
- [3] **Stojek, M.** & MacKillop, J. (2017). Relative reinforcing value of food and delayed reward discounting in obesity and disordered eating: A systematic review. *Clinical Psychology Review*, 55, 1-11. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2017.04.007>
- [4] Owens, M., Amlung, M., **Stojek, M.**, & MacKillop, J. (2018). Negative urgency moderates human laboratory stress reactivity. *Journal of Abnormal Psychology*, 124(4), 385. <https://doi.org/10.1037/abn0000350>
- [5] VanderBroeck-Stice, L., **Stojek, M.**, Beach, S. R. H., vanDellen, M. R., & MacKillop, J. (2017). Multidimensional assessment of impulsivity in relation to obesity and food



- addiction. *Appetite*, 112(1), 59-68. <https://doi.org/10.1016/j.appet.2017.01.009>
- [6] **Stojek, M.**, Tanofsky-Kraff, M., Shomaker, L. B., Kelly, N. R., Thompson, K.A., Mehari, R. D., Marwitz, S. E., Demidowich, A. P., Galescu, O. A., Brady, S. M., Yanovski, S. Z., & Yanovski, J. A. (2017). Associations of adolescent emotional and loss of control eating with 1-year changes in disordered eating, weight, and adiposity. *International Journal of Eating Disorders*, 50(5), 551-560. <https://doi.org/10.1002/eat.22636>
- [7] **Stojek, M. M.**, Maples-Keller, J., Dixon, H. D., Umpierrez, G. E., Gillespie, C. F., & Michopoulos, V. (2019). Associations of childhood trauma with food addiction and insulin resistance in African-American women with diabetes mellitus. *Appetite*, 141. <https://doi.org/10.1016/j.appet.2019.104317>
- [8] **Stojek, M. M.**, Lipka, J., Maples-Keller, J. M., Rauch, S. A. M., Black, K., Michopoulos, V., & Rothbaum, B. O. (2021). Investigating sex differences in rates and correlates of food addiction status in women and men with PTSD. *Nutrients*, 13(6), 1840. <https://doi.org/10.3390/nu13061840>
- [9] **Stojek, M. M.**, Wardawy, P., Gillespie, C. F., Steven, J. S., Powers, A., & Michopoulos, V. (2021). Subjective social status is associated with dysregulated eating behaviors and greater body mass index in an urban predominantly Black and low-income sample. *Nutrients*, 13(11), 3893. <https://doi.org/10.3390/nu13113893>

Wszystkie powyższe artykuły znajdują się w wykazie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, zostały zrecenzowane i opublikowane w wysokopunktowanych czasopismach międzynarodowych (IF od 3,435 do 10,201), a liczba ich cytowań wykazywanych w bazie Scopus w momencie sporządzania recenzji waha się od 0 do 115 (przy h-index: 20), co potwierdza widoczność Habilitantki oraz jej publikacji w środowisku naukowym. Publikacje mają charakter wieloautorski, co wskazuje na umiejętność Habilitantki do pracy w zespole, co w naukach społecznych ma szczególne znaczenie. Jednocześnie, Pani dr Monika Stojek jest pierwszą autorką siedmiu z dziewięciu artykułów, a w przypadku czterech jest autorką korespondencyjną. Do dokumentacji nie załączono oświadczeń współautorów o ich wkładzie, jednak Habilitantka opisała swoją rolę w powstawaniu publikacji z uwzględnieniem ich poszczególnych etapów (od pozyskiwania funduszy na badania, konceptualizacji i operacjonalizacji zmiennych, przez wybór i wykonanie analiz statystycznych po pisaniu i poprawianiu manuskryptów), co wskazuje na istotną, a w większości przypadków, wiodącą

rolę Pani dr Moniki Stojek w przygotowanie ocenianego osiągnięcia naukowego.

Prace Habilitantki koncentrują się na pomiarze czynników psychologicznych związanych z rozregulowanym odżywianiem, które przyczynia się do nadwagi i otyłości oraz pogorszenia stanu zdrowia. Rozregulowane odżywianie jest operacjonalizowane przez Panią dr Monikę Stojek jako zjawisko kompulsywnego poszukiwania jedzenia, zawierające w sobie wiele różnych zachowań żywieniowych tj. napadowe objadanie się, uzależnienie od jedzenia, jedzenie emocjonalne, utratę kontroli nad jedzeniem. Podstawami teoretycznymi prowadzonych badań była transdiagnostyczna teoria poznawczo-behawioralna oraz neurobiologiczna teoria uzależnień.

W publikacji [1] Habilitantka podjęła próbę ujęcia zjawiska uzależnienia od jedzenia w ramy kryteriów domeny badań nad alkoholem i uzależnieniem (Alcohol and Addiction Research Domain Criteria; AARDoC). Praca miała charakter przeglądowy i skupiała się na omówieniu podobieństw i różnic w cyklach uzależnienia od alkoholu i jedzenia w wybranych domenach, określonych we wstępie wraz z metodami ich pomiaru: (1) domena znaczenia bodźca, (2) domena funkcji wykonawczych, (3) domena negatywnej emocjonalności i dodatkowo (4) domena czynników środowiskowych. W konkluzjach przeglądu wskazano czynniki mogące pełnić funkcję transdiagnostyczną w uzależnieniach (w tym w uzależnieniu od jedzenia). Za czynniki takie wskazano subiektywny deklarowany poziom pragnienia spożycia jedzenia oraz względną wzmacniającą wartość jedzenia w domenie (1), a także dysregulację emocji i negatywną popędliwość w domenie (3). Jednocześnie podkreślono, że uzależnienie od jedzenia może mieć specyficzny, a nie transdiagnostyczny charakter w domenie (2), jako że wyniki badań dotyczących impulsywności decyzyjnej i behawioralnej wskazywały na różnice w ich poziomie wśród osób z uzależnieniem od jedzenia i innymi uzależnieniami lub okazały się być niespójne. Jako czynnik wymagający dalszych badań wskazano stronniczość uwagi z domeny (1) oraz domenę (4) w kontekście stresu i traumy.

Podsumowując, uzależnienie od jedzenia dzieli pewne podobieństwa z innymi uzależnieniami, ale różni się w zakresie funkcji wykonawczych. Dokonany przegląd ma szereg ograniczeń, które Habilitantka zauważa i opisuje w publikacji. Przede wszystkim ma charakter narracyjny, nie systematyczny, nie przeprowadzono metaanalizy dotychczasowych wyników badań, co uniemożliwia wyciąganie mocnych empirycznie wniosków. Sam model AARDoC jest względnie nowy i wymaga dalszej weryfikacji, co może być wyjaśnieniem braku

możliwości przeprowadzenia przeglądu w bardziej rygorystycznym, systematycznym podejściu. Przegląd dostarcza jednak wglądu w mechanizmy leżące u podstaw uzależnienia od jedzenia i sugeruje kierunki dla przyszłych badań w tej dziedzinie, co Habilitantka sprawnie wykorzystuje w swojej pracy naukowej, a także w opisie osiągnięcia naukowego.

Prace wykazane jako główne osiągnięcie, Habilitantka omawia właśnie w świetle modelu AARDoC w odniesieniu do rozregulowanego odżywiania, który cykl uzależnienia ujmuje w trzech domenach badawczych: (1) fazie odurzenia (w której znaczenie bodźca jest szczególnie istotne), (2) fazie odstawienia/negatywnego afektu (skupionej na negatywnej emocjonalności) i (3) fazie zaabsorbowania/oczekiwania (w której istotne znaczenie mają funkcje wykonawcze).

Faza odurzenia

Publikacje [2] i [3] włączone w weryfikację fazy odurzenia również mają charakter przeglądowy. Są jednak przeglądami systematycznymi. W pracy [2] Habilitantka skupia się na stronniczości uwagi u osób doświadczających utraty kontroli nad jedzeniem, a w pracy [3] nad względną wzmacniającą wartością jedzenia ($WWW_{jedzenia}$) w kontekście nadmiernej masy ciała oraz rozregulowanego odżywiania.

Wyniki systematycznego przeglądu [2], przeprowadzonego z uwzględnieniem 50 badań, potwierdziły (1) występowanie stronniczości uwagi w kierunku wysokokalorycznych pokarmów u osób doświadczających utraty kontroli nad jedzeniem i nie stosujących kompensacji oraz (2) występowanie stronniczości uwagi w kierunku masy i kształtu ciała i bodźców zagrażających społecznie u osób doświadczających utraty kontroli nad jedzeniem i stosujących kompensację. Oznacza to, że procesy poznawcze charakteryzujące osoby doświadczające utraty kontroli nad jedzeniem mogą również się w zależności od typu rozregulowanego odżywiania. Wyniki systematycznego przeglądu [3], przeprowadzonego z uwzględnieniem 17 badań nad $WWW_{jedzenia}$ (i 30 nad dyskontowaniem w czasie, co uwzględnia fazę zaabsorbowania/oczekiwania), wykazały przekrojowe i podłużne znaczenie $WWW_{jedzenia}$. Dzieci z nadmierną masą ciała przejawiały wyższy poziom $WWW_{jedzenia}$ w porównaniu z dziećmi z masą ciała w normie. U adolescentów i dorosłych odnotowano również efekt $WWW_{jedzenia}$ na wzrost masy ciała. Na uwagę zasługuje uwzględnienie w obu przeglądach [2 i 3] badań wykorzystujących różne metody pomiaru stronniczości uwagi (m.in. tym eye tracking i EEG) oraz $WWW_{jedzenia}$ (m.in. badania laboratoryjne). Habilitantka w

obu przeglądach podkreśla konieczność replikowania badań powołując się na ich niewielką liczbę oraz wskazuje na potrzebę testowania powyższych zależności na bardziej zróżnicowanych próbach z uwzględnieniem potencjalnych zmiennych dodatkowych.

Pomimo, iż oba przeglądy mają charakter systematyczny to dokonano w nich analizy publikacji pozyskanych jedynie z jednej (PubMed [3]) lub dwóch (PubMed i PsycInfo [2]) baz danych. W pracach nie podano informacji o zastosowanej strategii wyszukiwania (np. PRISMA, chociaż może na to wskazywać diagram w przeglądzie [2]), metodach oceny jakości badań i błędów systematycznych ani o rejestracji protokołu dla przeglądów (np. PROSPERO lub OSF). Nie są to co prawda niezbędne elementy przeglądów systematycznych, ale pozwalają na zadbanie o ich jak najwyższą jakość. Być może danych tych nie uwzględniono w dokumentacji, mimo że były zastosowane.

Faza odstawienia/negatywnego afektu

W ramach fazy odstawienia/negatywnego afektu, Habilitantka rozpatrywała znaczenie negatywnej popędliwości [4 i 5], jedzenia emocjonalnego [6] oraz stresu i traumy [7] w kontekście rozregulowanego odżywiania.

Pani dr Monika Stojek zrealizowała eksperymentalne badania laboratoryjne, aby sprawdzić czy negatywna popędliwość będzie moderowała związek pomiędzy poziomem dystresu emocjonalnego doznawanego w efekcie manipulacji eksperymentalnej (personalizowanej indukcji nastroju) a $WWW_{jedzenia}$ [4]. Łącząc swoją bazę danych z bazą danych kolegi z laboratorium, dokonała również porównania powyższych związków w dwóch grupach: osób lubiących żywność wysoceprzetworzoną bez kompulsywnych zachowań żywieniowych ($n = 65$) i osób pijących obiektywnie wysokie ilości alkoholu ($n = 83$). Wyniki potwierdziły, że osoby o wyższym poziomie negatywnej popędliwości doznawały wyższego poziomu dystresu emocjonalnego w efekcie manipulacji eksperymentalnej. Moderacyjna rola negatywnej popędliwości została potwierdzona tylko w grupie pijącej alkohol. Było to pierwsze badanie, które w sposób eksperymentalny zweryfikowało te związki z wykorzystaniem nie tylko laboratoryjnej indukcji nastroju, ale również psychofizjologicznych miar obiektywnych (ciśnienie krwi i tętno) poza samoopisowymi.

Obiektywne miary biometryczne (m.in. wzrost, masa ciała, procentowa zawartość tkanki tłuszczowej w ciele) wraz z miarami eksperymentalnymi (np. test Go/No-go) i samoopisowymi wykorzystano również w badaniu [5], w którym Habilitantka skupia się na

pomiarze bezpośrednich i pośrednich związków różnych wymiarów impulsywności (w tym popędliwości = negatywna popędliwość + pozytywna popędliwość), uzależnienia od jedzenia i otyłości. Niespójne są liczebności badanej próby podane w publikacji [5; $N = 181$ odnosi się do danych analizowanych w badaniu po usunięciu z próby danych niekompletnych itd.] i autoreferacie ($N = 208$ odnosi się do próby pierwotnie biorącej udział w badaniu); patrząc na kontekst, a autoreferacie powinna być raczej mowa o $N = 181$. Wyniki wykazały pozytywny związek popędliwości i impulsywności decyzyjnej (czyli dyskontowania w czasie) z uzależnieniem od jedzenia, które mediowało ich związek z otyłością przy nieistotnych statystycznie bezpośrednich związkach $X \rightarrow Y$. Było to pierwsze badanie uwzględniające wielowymiarowy pomiar impulsywności w kontekście weryfikowanych relacji, jednak przekrojowy charakter badania uniemożliwił wyciągnięcie wniosków o kierunku wykazanych związków.

Publikacja [6] dotyczy z kolei wyników badania prospektywnego (T2 po 12 miesiącach od T1) przeprowadzonego na grupie $N = 189$ adolescentów, którego celem był pomiar efektu jedzenia emocjonalnego (T1) w kontekście utraty kontroli nad jedzeniem, obiektywnie mierzonej masy ciała i procentowej zawartości tkanki tłuszczowej w ciele w T2. Wyniki nie potwierdziły związku jedzenia emocjonalnego (T1) ze wzrostem objawów zaburzeń odżywiania (T2), masy ciała (T2) i procentowej zawartości tkanki tłuszczowej (T2). Potwierdzono natomiast moderacyjną rolę utraty kontroli nad jedzeniem (T1) w związku jedzenia emocjonalnego (T1) ze wzrostem objawów zaburzeń odżywiania (T2), masy ciała (T2) i procentowej zawartości tkanki tłuszczowej (T2). Doceniam pomiar w dwóch punktach czasowych, jednak żałuję, że nie uwzględniono przynajmniej trzykrotnego pomiaru, aby zweryfikować stałość/zmienność efektów moderacji w czasie. Ciekawi mnie też dobór tego samego punktu pomiarowego dla zmiennej zależnej i moderatora; czy pomiar moderatora i zmiennej zależnej w T2 (optymalnie w T2 i T3) nie byłby lepszym wyborem?

Prace [7] i [8] opisują występowanie uzależnienia od jedzenia w kontekście doświadczonej w dzieciństwie traumy lub występowania objawów PTSD. Badanie [7] przeprowadzono na niewielkiej próbie ($N = 73$) Afroamerykanek z cukrzycą typu 2 stosujących różne formy leczenia (metformina, insulina, inne), doświadczających ($n = 35$) lub niedoświadczających ($n = 28$) uzależnienia od jedzenia. Poza danymi samoopisowymi, obiektywnie mierzono BMI, a także dokonano pomiaru wskaźników metabolicznych. Wyniki

wskazały wyższy poziom insulinooporności i wyższe wskaźniki traumatycznych wydarzeń w dzieciństwie. Ponadto, wykazano mediacyjny efekt uzależnienia od jedzenia w relacji doświadczenia traumy dziecięcej i insulinooporności. Badanie [8] uwzględniało bardziej zróżnicowaną, większą ($N = 214$) próbę badawczą, złożoną z weteranów służących po 11.09.2011, kobiet ($n = 91$) i mężczyzn ($n = 123$) poszukujących leczenia objawów PTSD. W badaniu zastosowano miary samoopisowe. Wyniki wykazały, że osoby z uzależnieniem od jedzenia częściej doświadczały objawów zaburzeń odżywiania, depresji i PTSD oraz miały wyższe BMI niż osoby bez uzależnienia od jedzenia. Co ciekawe, wyniki te były niezależne od płci; nie stwierdzono również różnic między płciowych w częstości występowania uzależnienia od jedzenia. Było to pierwsze tego typu badanie z uwzględnieniem porównań między płciowych, jako że mężczyźni zazwyczaj są pomijani w badaniach dotyczących zaburzonych zachowań żywieniowych.

Jako że chroniczny stres, podobnie jak trauma, może być źródłem rozregulowania osi podwzgórze-przysadka-nadnercza, Habilitantka przeprowadziła również badanie [9] uwzględniające rolę odbierania swojej pozycji społecznej jako wskaźnika chronicznie stresującego bodźca. Badanie ponownie przeprowadzono na niewielkiej próbie ($N = 89$ w przeważającej części Afroamerykanki z niskim przychodem) z użyciem miar samoopisowych. Wyniki potwierdziły, że nie tylko traumatyczny stresor (jak w powyższych badaniach), ale również chroniczny stres wynikający ze spostrzeganego niższego statusu społecznego (w najbliższej społeczności, nie w ogólnym społeczeństwie) ma związek z wyższym poziomem BMI, emocjonalnym jedzeniem i uzależnieniem od jedzenia.

Faza zaabsorbowania/oczekiwania

Fazę zaabsorbowania/oczekiwania reprezentują w części wyniki systematycznego przeglądu [3], przeprowadzonego z uwzględnieniem 30 nad dyskontowaniem w czasie (i 17 badań nad WWW_{jedzenia} uwzględnionych w fazie odurzenia) i wyniki opisane w publikacji [5]. Dyskontowanie w czasie istotnie różnicowało grupę osób z otyłością od grupy osób bez otyłości jak wskazała praca przeglądowa [3]. Habilitantka zwróciła również uwagę na możliwość występowania interakcji dyskontowania w czasie z wynagradzającymi właściwościami jedzenia, gdyż to właśnie osoby, u których występuje ta interakcja były bardziej narażone na podwyższone ryzyko przyrostu masy ciała w badaniach uwzględnionych w przeglądzie [3]. Jednocześnie, wyniki analiz mediacji w przeprowadzonym przez

Habilitantkę badaniu empirycznym [5] wykazały, że związek dyskontowania w czasie i wyższej masy ciała mediowany jest liczbą symptomów uzależnienia od jedzenia.

Podsumowując, Pani dr Monika Stojek w przedstawionym do oceny osiągnięciu naukowym pt. „Rozregulowane odżywianie w ujęciu kryteriów domeny badawczej: Rozumienie procesów motywacyjno-emocjonalnych przez pryzmat uzależnień” wykazała umiejętności planowania i przeprowadzania badań naukowych (przekrojowych, prospektywnych, eksperymentalnych) z wykorzystaniem różnorodnych metod pomiaru, a także umiejętności analizy i opisu danych (w ramach przeglądów badań i oryginalnych publikacji naukowych). Habilitantka w sposób przemyślany przedstawiła wyniki swoich badań w ramach modelu AARDoC. Publikacje są tematycznie powiązane, metodologicznie spójne i tworzą sensowną całość. Moje wątpliwości budzą kwestie rygoru przeprowadzonych przeglądów, w tym przeglądów systematycznych (czy protokoły były rejestrowane? jaką strategię wyszukiwania zastosowano? w jaki sposób oceniano jakość badań i błąd systematyczny?) oraz w części przekrojowy charakter badań, szczególnie przy niewielkich próbach badawczych (w większości publikacji ani w autoreferacie nie przedstawiono uzasadnienia liczebności prób badawczych; czy stosowano np. kalkulator doboru próby?). Pomimo tych uwag, badania Habilitantki uznaję za mające znaczący wkład w rozwój wiedzy w dyscyplinie psychologia, a uzyskane wyniki za mające nie tylko znaczenie naukowe, ale też aplikacyjne. Jak wskazuje sama Pani dr Monika Stojek, nadal potrzeba wielu badań i ich replikacji, aby móc wyciągać dalej idące wnioski, ale rezultaty opisane w ocenianym osiągnięciu naukowym mogą realnie przyczynić się do lepszego zrozumienia zjawiska rozregulowanego odżywiania i jego konsekwencji, a tym samym do projektowania skuteczniejszych programów prewencyjnych czy programów leczenia (np. nadmiernej masy ciała).

4. Ocena aktywności naukowej realizowanej w więcej niż jednej uczelni, w szczególności zagranicznej oraz ocena dorobku dydaktycznego, organizacyjnego i popularyzującego naukę

Poza pracami wchodzącymi w skład ocenianego osiągnięcia naukowego, dorobek publikacyjny Pani dr Moniki Stojek zawiera liczne recenzowane prace naukowe, które

również stanowią znaczący wkład w rozwój dyscypliny. Po uzyskaniu stopnia doktora, Habilitantka była współautorką rozdziałów w dwóch monografiach naukowych i 11 publikacji (nie wchodzących w skład cyklu). Przed uzyskaniem stopnia doktora, ukazało się 14 publikacji. W swoich pracach koncentruje się na badaniu zjawisk ważnych w kontekście zdrowia i psychologii zdrowia o wysokim potencjale aplikacyjnym, szczególnie na czynnikach związanych z rozregulowanym odżywianiem, ze stresem potraumatycznym i z uzależnieniami. Aktywność naukowa Pani dr Moniki Stojek ma zasięg międzynarodowy, a o jej rozpoznawalności mogą świadczyć wartości naukometryczne w postaci h-index = 20 i sumy cytowań wynoszących 1475 (dane uzyskane w czasie sporządzania recenzji z bazy Scopus).

Habilitantka była i jest aktywną badaczką. Była wykonawczynią i kierowniczką projektów badawczych i badań naukowych w kilku jednostkach, w tym na University of Georgia, gdzie była zatrudniona na stanowisku post-doc w konsorcjum Uniformed Services University i National Institute of Child Health and Human Development w Bethesda, Maryland, USA oraz w Emory University School of Medicine w Atlancie, Georgia, USA. Obecnie kieruje grantem OPUS (NCN), który pozwolił jej na stworzenie własnego zespołu badawczego THRIVE Lab. Pani dr Monika Stojek w czasie swojej kariery naukowej nawiązała współpracę międzynarodowe z wieloma naukowcami, co widać po licznych współautorskich publikacjach.

Wyniki swoich badań Pani dr Monika Stojek prezentowała na wielu konferencjach naukowych w formie referatów oraz posterów. W zdecydowanej większości były to konferencje międzynarodowe, np. International Congress of Psychology (Praga, Czechy), International Conference on Eating Disorders (Nowy York, USA), European Congress of Psychology (Ljubljana, Słowenia), na których przedstawiono w sumie 17 referatów i 43 posterów (w tym osiem referatów i 21 posterów po uzyskaniu stopnia doktora). Habilitantka wygłosiła również trzy wykłady na zaproszenie.

Pani dr Monika Stojek jest członkinią trzech międzynarodowych towarzystw naukowych (European Society for Trauma and Dissociation, Anxiety and Depression Association of America, Association for Cognitive and Behavioral Therapies), członkinią komitetu naukowego czasopisma Mental Health Science, a także recenzentką w kilku czasopismach z listy MNiSW. Otrzymała wyróżnienia i nagrody za swoją działalność naukowo-kliniczną, w tym trzy nagrody dla młodych naukowców (sponsorowane m.in. przez National Institute of

Alcohol Abuse and Addiction), Nagrodę Indywidualną Rektora II Stopnia Uniwersytetu Śląskiego i nagrodę w konkursie Swoboda Badań w ramach Inicjatywy Doskonałości Badawczej. Ponadto, Habilitantka ma wpływ na kształcenie młodej kadry naukowej, jako promotorka pomocnicza, a także jako profesorka uczelni prowadząc zajęcia dydaktyczne, w tym seminarium magisterskie i doktorskie.

Pani dr Monika Stojek jest też aktywną popularyzatorką nauki, prowadząc warsztaty, wykłady i webinary dotyczące radzenia sobie ze stresem i psychoterapii. Dodatkowo, zaangażowana jest we współpracę interdyscyplinarną z Centrum Badawczym Nowych Technik Genowych na Uniwersytecie Śląskim, gdzie bada postawy wobec żywności wyprodukowanej z użyciem nowych technik genowych. Łączy pracę naukowo-dydaktyczną z praktyką kliniczną.

5. Konkluzja

Stwierdzam, że osiągnięcie naukowe Pani dr Moniki Stojek pt. „Rozregulowane odżywianie w ujęciu kryteriów domeny badawczej: Rozumienie procesów motywacyjno-emocjonalnych przez pryzmat uzależnień”, które tworzy cykl dziewięciu powiązanych tematycznie artykułów, spełnia wymogi stawiane osobom ubiegającym się o uzyskanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie psychologia, zgodnie z kryteriami określonymi w Ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 212). W związku z tym wnoszę o nadanie Pani dr Monice Stojek stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie psychologia.

Karolina Zarychta-Zajączkowska